

Verksamhetsberättelse 2021
Nacka vatten och avfall AB

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Verksamhetsuppföljning	4
2.1	Övergripande	4
2.2	Avfallskollektivet	5
2.3	VA-kollektivet	6
3	Måluppföljning	7
3.1	Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	8
3.2	Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	9
3.3	Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning ..	10
3.4	Verksamheten har en ekonomi i balans	11
4	Ekonomiskt resultat.....	12
4.1	Övergripande ekonomiskt resultat	12
4.2	Avfallskollektivet	13
4.3	VA-kollektivet	14
5	Personal.....	15
5.1	Personalläge	15
5.2	Sjukfrånvaro	15
5.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)	15
5.4	Personalförsörjning och kompetensutveckling	16
6	Investeringar	16
6.1	Investeringar stadsbyggnad	17
6.2	VA-investeringar (exklusive stadsbyggnad)	18
6.3	Investeringar avfall	19
6.4	Övriga investeringar	19
	Bilagor.....	20
	Bilaga 1 – Medborgarundersökning inflytande Nacka kommun 2021	21
	Bilaga 2 – Avfall web	22
	Bilaga 3 – Hållbarhetsindex (HBI)	23
	Bilaga 4 – Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner	24
	Bilaga 5 – Kundservice samtalsstatistik och kundutvärdering	25

1 Sammanfattning

Även år 2021 har på många sätt präglats av Covid-19. Rekommendationer från myndigheterna har kommunicerats ut till de anställda löpande och arbetsmiljön i kontorslokalerna har anpassats i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Då Nacka vatten och avfalls verksamhet är klassad som samhällsviktig har det varit av yttersta vikt att säkra en fungerande driftsverksamhet. Givetvis har även rekommendationerna om att arbeta hemma inneburit en omställning, under 2022 planeras för en återgång till det "nya normala". Pandemin har även inneburit att arbetet med installation av vattenmätare inte kunnat genomföras som planerat.

I slutet av maj kom det stora regnmängder i Stockholmsområdet. Driftpersonalen arbetade intensivt för att hålla VA-anläggningarna i drift då bräddning skedde i 25 pumpstationer, dock utgjordes det bräddade vattnat av cirka 90 % regnvatten.

Arbetet med nödvattenplan och nödvattentäkt fortgår. Lämpliga platser för uppställning av nödvattentankar i kommunen har identifierats.

I december fattade kommunfullmäktige beslut om tillkommande verksamhetsområde för dagvatten i Hästhagen på grund av ett föreläggande från Länsstyrelsen.

Avfallsarbetet styrs till stor del av den beslutade avfallsplanen för 2021 - 2026 som sätter mål och ambitioner inom området. Generellt styr avfallsplanen mot bättre miljöpåverkan och bättre servicegrad. En framgångsfaktor för att nå målen i avfallsplanen är ökad samverkan med kommunen och aktörer inom branschen.

Riksdagen har beslutat att insamling av returpapper från och med 1 januari 2022 ska vara ett kommunalt ansvar. Det kommunala ansvaret kan framöver även komma att omfatta insamling av förpackningar och verksamheter kan komma att fritt få välja avfallsentreprenör för det kommunala avfallet. Detta ställer stora krav på flexibilitet och anpassning från bolagets sida.

Under året har samarbetet med Nacka kommun angående inköpsprocessen fortsatt. Under året har även upphandling av såväl IT-verksamheten som löne- och HR-administrationen gjorts, driftsättning sker under 2022. Det senare är förorsakat av det nya kollektivavtalet (BÖK 20) som träder i kraft 1 januari 2022.

Arbetet med införande av informationsklassningsmodell (LIS) med fokus på informationsklassificering har genomförts under året. En förutsättning för att kunna implementera LIS fullt ut är att bolaget har kontroll, över den egna IT-infrastrukturen.

Måluppfyllelsen för styrelsemålen bedöms som god. Tre av fyra styrelsemål anses uppfyllda. Bolaget jobbar aktivt med olika aktiviteter för att bland annat stärka varumärket och kompetensförsörjningen till branschen. Bolaget levererar tjänster med god kvalitet och ger medborgare trygg VA- och avfallsförsörjning. Trots pandemin har verksamheten lyckats hålla i gång med säkra leveranser.

Bolagets resultat innan justering av överuttag uppgår till 41 miljoner kronor. Resultatet för VA-kollektivet uppgår till 16 miljoner kronor (25 miljoner kronor bättre än budget) och avfallskollektivets resultat uppgår till 25 miljoner (18 miljoner kronor bättre än budget).

Bolaget har under året återbetalt det villkorade aktieägartillskottet på 10 miljoner kronor som avfallskollektivet erhöll 2018. Fonderade medel på 21 miljoner kronor som tidigare avsatts till huvudvattenledning Björknäs har upplösts då detta projekt färdigställdes under året. Hela årets överuttag för VA-kollektivet på 16 miljoner kronor fonderas till projektet Järlasjöledningen, ett projekt som innebär att en ny huvudvattenledning ska förläggas genom Järlasjön. Projektet kommer bidra till att öka leveranssäkerheten för vattenförsörjningen för hela Nacka.

Vid årets slut uppgår skulden till avfallskollektivet till 25 miljoner kronor och skulden till VA-kollektivet till 33 miljoner kronor, varav 16 miljoner kronor avser fonderade medel.

2 Verksamhetsuppföljning

2.1 Övergripande

Året har återigen präglats av Covid-19. Rekommendationer från myndigheterna har kommunicerats ut till de anställda löpande och arbetsmiljön i kontorslokalerna har anpassats i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Då Nacka vatten och avfalls verksamhet är klassad som samhällsviktig har det varit av yttersta betydelse att säkra en fungerande driftverksamhet. Rekommendationerna om att arbeta hemma har inneburit en omställning, under 2022 planeras för en återgång till det "nya normala".

Under året har samarbetet med Nacka kommun angående inköpsprocessen fortsatt. Detta har inneburit aktiviteter, som utbildning för avtalsansvarig och framtagande av rutiner. En gemensam upphandlingsplan har tagits fram, där pågående och kommande upphandlingar kan följas och prioriteras. Inköpsenheten har under året tecknat avtal med en total beräknad besparing på cirka 9 miljoner kronor för Nacka vatten och avfall.

Förberedelser har gjorts för införandet av nytt kollektivavtal (BÖK 20) och fackliga förhandlingar om nya lokala kollektivavtal avslutades innan årsskiftet. Upphandling för att ta över såväl IT-driften som personal- och löneadministrationen i egen regi har genomförts. Utöver dessa upphandlingar har bolaget varit delaktig även i andra upphandlingar som berör tjänster som köps via kommunen, till exempel ny e-handelsplattform, diarieföringssystem och bankupphandlingen.

Bolaget har fortsatt fokus på hållbarhet. Förslag på en hållbarhetspolicy och omställning till en hållbar fordonspark med mål att bolaget ska bli fossilfritt, har tagits fram.

Arbetet med införande av informationsklassningsmodell (LIS) har pågått under 2021 med fokus på informationsklassificering. LIS är starkt beroende av att bolaget har kontroll, rådighet och mandat över den egna IT-infrastrukturen, därför är ny systemdriftleverantör en förutsättning för att kunna implementera LIS fullt ut.

Avdelningen för kundrelationer har bytt växelsystem och ett nytt ärendehanteringssystem har införts under året.

2.2 Avfallskollektivet

Avfallsarbetet styrs till stor del av den beslutade avfallsplanen för 2021 - 2026 som sätter mål och ambitioner inom området. Bolaget har fått uppdraget av Nacka kommun att hålla samman arbetet med och uppföljningen av avfallsplanen. Generellt styr avfallsplanen mot bättre miljöpåverkan och bättre servicegrad. En framgångsfaktor för att nå målen i avfallsplanen är ökad samverkan med kommunen och aktörer inom branschen.

Riksdagen har beslutat att insamling av returpapper från och med 1 januari 2022 ska vara ett kommunalt ansvar och bolaget har under året planerat för detta uppdrag. Dessutom kan insamling av förpackningar bli ett kommunalt ansvar samtidigt som verksamheter eventuellt kan komma att fritt få välja avfallsentreprenör för det kommunala avfallet.

Utöver ovanstående utmaningar har offensiva etappmål beslutats av regeringen. Livsmedelsavfallet ska minska med 20% fram till 2025 och 65% av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas eller förberedas för materialåtervinning senast 2035. Vidare har en ökad ambition om cirkulär ekonomi fastslagits av regeringen.

Två tjänstekoncessionsupphandlingar har genomförts, en med fokus på fastighetsnära insamling och en med fokus på insamling från återvinningsstationer (ÅVS). Ambitionen med upphandlingarna har varit att minimera förändringar utifrån ett medborgarperspektiv och det är därför glädjande att samma leverantör som skött insamlingen från återvinningsstationerna 2021, kan fortsätta sitt uppdrag (med bolaget som uppdragsgivare).

Under året har en sorteringsguide lanserats på nätet i syfte att förenkla för Nackaborna. Det innebär ett stort steg framåt för digitaliseringen då kunderna nu på ett enkelt sätt kan söka information om hur olika produkter och föremål bör sorteras istället för att kontakta kundservice.

Aktiviteter har även genomförts på kretsloppscentralerna för att förbättra sorteringsmöjligheterna. Samtliga skyltar har bytts ut enligt ett nordiskt system som även omfattar avfallskärl, återvinningsstationer och förpackningar.

Tidigare hanterades frigolit som restavfall och gick till förbränning, men detta material kan numera materialåtervinnas på Östervik. På Boo kretsloppscentral är det numera möjligt att sortera kompostmaterial vilket bidrar till en ökad materialåtervinningsgrad, tidigare gick denna fraktion till energiåtervinning. Numera kan även cyklar lämnas till återbruk på samtliga kretsloppscentraler och ett samarbete med lokala cykelreparatörer har inletts.

Vidare har ett projekt inletts för att möjliggöra att osorterat restavfall från sopsugar och containrar skickas till Stockholm Exergis eftersorteringsanläggning i Brista. På så sätt skapas potential att sortera matavfall även hos kunder med utrymmesbrist.

En del förändringar kring fastighetsnära och kundnära insamling av grovavfall har genomförts under året. De mobila kretsloppscentralerna har utökats.

Ett antal initiativ om att förebygga avfall och öka återbruk har startats, till exempel har ett initiativ i syfte att återbruka byggmaterial inletts tillsammans med ett byggföretag.

Ett annat exempel är ett pilotprojekt tillsammans med Tiptapp där syftet framför allt är att säkerställa att avfallet som hämtas hanteras på korrekt sätt.

Nacka är en av deltagande kommunerna i Minimeringsmästarna, ett program som lanserats av Avfall Sverige där hushåll tävlar mot varandra genom att minska sina avfallsmängder.

Den framtida placeringen av kretsloppscentralen i Boo är ännu inte beslutad men ett inriktningsbeslut är taget. Parallellt pågår avfallskollektivets arbete kring hur den nya kretsloppscentralen kan kompletteras med andra lösningar, till exempel mobila kretsloppscentraler.

2.3 VA-kollektivet

Covid-19-pandemin har inneburit att arbetet med vattenmätarbyten i stor utsträckning varit pausad.

Nacka vatten och avfalls deltagande i Svenskt Vatten utvecklingsprojekt om tillgångförvaltning (asset management) avslutades under mars. Arbetet fortsatte med att ta fram en förstudie angående implementering på bolaget. Två workshops/utbildningar har hållits under hösten med strategiska funktioner på bolaget.

Arbetet med att ta fram en nödvattenplan för Nacka har fortgått under året. Etableringen av en nödvattenbrunn vid Sandasjön har avslutats. Kapaciteten täcker med marginal det initiala behovet att nödvattenförsörja kommunens invånare. Vidare har lämpliga platser för uppställning av nödvattentankar i kommunen identifierats.

I slutet av maj kom det stora regnmängder i Stockholmsområdet. Driftpersonalen arbetade intensivt under dessa dygn för att hålla VA-anläggningarna i drift. Bräddning skedde i 25 pumpstationer med en uppskattad volym på ca 88 000 m³, varav ca 90 % utgjordes av regnvatten. Flertalet anmälningar inkom från drabbade kunder, både vad gäller översvämningar och larmande LTA-pumpstationer.

Med bidrag från Naturvårdsverket har möjliga åtgärder för att förbättra Älta våtmark med avseende på dagvattenrening utretts och bolaget har beviljats ytterligare bidrag för att genomföra åtgärderna.

Efterspelet kring utsläppet av orenat avloppsvatten i Bastusjön 2019 kom efter sommaren med fällande dom om miljöbrott och en företagsbot på 0,1 miljoner kronor.

Felaktigheter kring uttag av dagvattenavgifter har uppmärksammats och ett tiotal fastighetsägare har fått avgifterna återbetalda retroaktivt. Ett omfattande utredningsarbete har pågått under flera år och en revidering av verksamhetsområdet för dagvatten planeras under 2022.

Utredning kring en tredje leveranspunkt för dricksvatten för ökad redundans i vattenförsörjningen har startats upp genom kontakter med Stockholm vatten och avfall, Norrvatten och Lidingö.

En räknenudda för beräkning av anläggningsavgifter på hemsidan har tagits fram, detta innebär att kunderna själv kan räkna ut vad det kostar att ansluta sig till kommunalt VA.

Under våren genomfördes en utredning kring hantering av schaktmassor. Under hösten inleddes en dialog med Nacka kommun kring fortsatt samarbete då frågeställningen är gemensam. Arbetet avser att fortsätta under 2022 med framtagande av en genomförandeplan.

I december fattade kommunfullmäktige beslut om tillkommande verksamhetsområde för dagvatten i Hästhagen på grund av ett föreläggande från Länsstyrelsen. Bolaget har under året byggt ut dagvattenledningar i området för att tillgodose behovet av dagvatten gata (hela Hästhagen) och dagvatten fastighet (delar av området).

3 Måluppföljning

Nacka vatten och avfalls värdegrund har en viktig roll för hur varumärket uppfattas och är en grundläggande del i företagskulturen. Värdegrunden består av orden professionella, nytänkande och hållbara.

Följande styrelsemål är beslutade för 2021:

1. Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare
2. Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster
3. Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning
4. Verksamheten har en ekonomi i balans

Styrelsemålen är formulerade som ett tillstånd med en kort beskrivande text. Målen följs upp genom indikatorer med tillhörande kommentarer. Nedan redovisas måluppfyllelsen för 2021 års beslutade styrelsemål samt utfallet för respektive tillhörande indikator(er), totalt 14 stycken.

Angivet nuläge i tabellerna avser senaste mätning, under respektive tabell framgår om mätningen är gjord 2020.

Måluppfyllelsen bedöms som god, ett av fyra mål når inte upp till det satta målet för resultatindikatorn. Bolaget jobbar aktivt med olika aktiviteter för att stärka varumärket och kompetensförsörjningen till branschen. För att målet ska kunna anses som helt uppfyllt behövs en strategisk kompetensförsörjningsplan för hela bolaget. Bolaget levererar tjänster med god kvalitet och ger medborgare trygg VA- och avfallsförsörjning. Trots pandemin har verksamheten lyckats hålla i gång med säkra leveranser.

3.1 Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare

Med det menas: Stolta medarbetare är delaktiga och bidrar till bolagets framgångar. Kompetensutveckling och tydliga befogenheter ger medarbetarna trygghet i sina roller. Ett starkt varumärke är grunden för framtida behov av kompetens och god kännedom om Nacka vatten och avfall.

Bästa utveckling för alla					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	125 p*	148 p	150 p	155 p
	Motiverad medarbetarindex (MMI)	59	>70	>70	>70

*Avser mätning 2020

Utfallet för indikatorn *Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)* är 125. Medianvärdet för branschen ligger på 122. De nyckeltal som har försämrats jämfört med föregående mätning är "Tid för kompetensutveckling", "Ökad oövertid" samt "Ökad sjukfrånvaro". Nyckeltalsinstitutets analys av årets resultat för verksamheter visar större ökning av sjukfrånvaron i de verksamheter som har krav på fysisk närvaro under pandemin, än i verksamheter där hög grad av distansarbete förekommer. Analysen visar även att "Tid för kompetensutveckling" minskat generellt. I arbetet med planen för återgång efter pandemin med fokus på "det nya normala" tas hänsyn till slutsatserna från analysen.

Resultatet för *Motiverad medarbetarindex* är 59 vilket är ett oförändrat resultat från 2020. Enkäten besvarades av 97 medarbetare vilket innebar en svarsfrekvens på 95 %. Resultatet 2021 visar på en tydlig ökning i förtroendet för cheferna. Bland annat upplever fler att chefer i större utsträckning diskuterar beslut med gruppen innan de fattas, att de är bättre på att leda, motivera samt är drivande för att verksamhetens mål ska uppnås. Däremot upplevs tillgängligheten till närmaste chef ha minskat något jämfört med förra året. Andelen som upplever att de känner sig uppskattade som medarbetare fortsätter dock att minska. Prioriterade fokusområden för 2022 är ledarskap, chefs tillgänglighet samt att medarbetare i större utsträckning ska känna sig uppskattade.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen är att den inte är helt uppfylld. Bolaget jobbar aktivt med olika aktiviteter för att stärka varumärket och kompetensförsörjningen till branschen. Detta sker till exempel genom att vara aktiva i branschsamarbeten där fokus är att ta fram verktyg och förutsättningar för effektiv kompetensförsörjning som nationella yrkesprofiler, validering av yrkeskunskaper, branschkommunikation med mera. Bolaget har även tagit emot praktikanter via Jobbsprånget, Teknisksprånget och Lärande i arbete. För att målet ska kunna anses som helt uppfyllt behövs en strategisk kompetensförsörjningsplan för hela bolaget, där branschens metoder och verktyg tillämpas.

3.2 Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster

Med det menas: Säkra leveranser av god kvalitet ger medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	Andelen vattenprov "tjänligt med anmärkning"	9 %	<5 %	<5 %	<5 %
	Energianvändning i VA-nätet i MWh i förhållande till fg år	-1,7 %	-1,5 %	-1,5 %	-1,0 %
	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning ¹	67 %	75 %	75 %	75 %
	Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning ²	27 %	30 %	33 %	36 %
	Tillgänglighetsindex ³	71	70	72	72

¹ Med god status menas totalhalten av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. Nacka vatten och avfall följer målnivåerna i Nacka kommun

² Viktprocent i förhållande till totalt insamlat material (exkl. biologisk behandling och konstruktionsmaterial)

³ Sammanvägt index för avfall och VA ("Hur lätt är det att komma i kontakt med rätt person hos oss när du är i behov av att diskutera avfalls- respektive VA-hantering?").

Under året har 91 dricksvattenprov analyserats varav åtta har bedömts som tjänliga med anmärkning. Detta motsvarar 9 % jämfört med målet på 5 %. Sex av anmärkningarna avsåg olika kemiska parametrar, främst förhöjda halter av järn. Det har inte gått att koppla dessa avvikelser till några specifika händelser och de har inte heller orsakat några särskilda åtgärder.

Det systematiska arbetet med att rusta upp äldre avloppspumpstationer med bland annat mer energieffektiva pumpar och förbättrad drift- och arbetsmiljö har fortgått under 2021. Totalt helrenoverades två stationer och i tre stationer gjordes pumpbyten. Detta har resulterat i en minskning av elförbrukningen i nivå med uppsatt mål.

Statusen på Nackas sjöar är fortfarande att 67 % anses ha god status. Några sjöar har förändrats och hamnat i nya klasser, dvs några har blivit litet sämre och några litet bättre men slutresultatet blev samma som föregående år. Det är Nacka kommuns miljöenhet som sköter bevakningen.

Andelen hushållsavfall insamlat för materialåtervinning steg 2020 med en enhet jämfört med året innan till 24 %. Det preliminära utfallet för 2021 pekar mot cirka 27 %, det slutgiltiga utfallet kan dock bedömas först i mars 2022. 2020, då pandemin bröt ut, var ett på många sätt ett unikt år, bland annat då betydligt större mängder grovavfall än ett normalår hanterades. Åtgärder som vidtagits är ökade sorteringsmöjligheter på Boo och Östervik kretsloppscentral, ökad matavfallsinsamling samt samverkan med den leverantör som hanterar avfallet.

Utfallet för tillgänglighetsindex för 2021 visar på bättre utveckling jämfört med föregående års mätning, indexet har ökat från 59 till 71. Index överträffade uppsatt målsättning på 70.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen anses vara god då våra leveranser är av god kvalitet och ger medborgare trygg VA- och avfallsförsörjning. Trots pandemin har verksamheten lyckats hålla i gång med säkra leveranser.

3.3 Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning ●

Med det menas: Nacka vatten och avfall tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. En långsiktigt hållbar försörjning styrs av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och ekologiskt motiverat.

Stark och balanserad tillväxt					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning	Förebyggande underhåll av ledningsnätet, förnysetakt	0,7 %	1,1 %	0,7 %	0,7 %
	Index biologisk behandling ¹	33 %	32 %	36 %	40 %
	Dricksvattenförbrukning per abonnent (liter/dygn)	132	150	148	146
	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)	185	180	170	160

¹ Indikatorn är en kvot av det faktiskt insamlade matavfallet och det teoretiskt uppkomna matavfallet (baserat på nationellt nyckeltal framtaget av Naturvårdsverket)

Under 2021 förnyades totalt ca 6,3 km VA-ledningar, varav 3,7 km var vattenledningar, 2,0 km spillvattenledningar och 0,6 km dagvattenledningar. Samtliga dessa ledningar slutbesiktades under året. Vid årets slut är Nacka vatten och avfalls VA-ledningsnät cirka 110 mil långt.

Omläggningstakten på 5,7 km (enbart räknat vatten och spillvatten) ger en förnysetakt på ca 0,7 % (0,9 % för vatten och 0,5 % för spillvatten) jämfört med bolagsmålet som låg på 1,1 %. Enstaka projekt kan ha stor inverkan på antalet färdigställda meter om det förskjuts över årsskiftet. Så även om utfallet landade under målet för 2021 är prognosen för 2022 ca 1 % vilket gör att rullande medelvärde för nästa år blir ca 0,7 %, och för 2021 ca 0,6 %.

Index för biologisk behandling uppgick till 29 % i 2020 års mätning, vilket var en procentenhet över målet. 2021 hamnar utfallet på 33 %, det vill säga en procentenhet över årets mål. Om resultatet i den plockanalys som genomfördes i Nacka under året skulle vara representativt för hela kommunen skulle indikatorn hamna på 38 %, eftersom mängden matavfall i denna plockanalys visade sig vara betydligt lägre än det nationella nyckeltalet.

Nacka vatten och avfall arbetar löpande med information, tips och råd om hur hushållen kan minska mängden förbrukat vatten och vilka åtgärder som vidtas för att hålla vattnet rent. Under juni uppmanades kunderna att använda vattnet sparsamt på grund av hög vattenförbrukning i samband med det varma vädret. Enligt preliminära siffror landar hushållsförbrukningen på 132 liter per person och dygn under 2021 vilket är långt under det uppsatta målet på 150 l/p, d för 2021. Utfallet är i nivå med Sverigesnittet som ligger på 128 l/p, d (källa: Svenskt Vatten, VASS Drift 2020).

Mängden mat- och restavfall som samlas in visar en kontinuerlig förbättring från 2019 till 2021 års resultat på 185 kg/person och år. Målvärde 2021 på 180 kg/person och år uppnås inte, men sannolikt kommer mängderna att minska i takt med att fastighetsnära insamling av förpackningar ökar.

En plockanalys av innehållet i hushållens avfall har genomförts. Resultatet visar att restavfallet innehåller betydligt mindre förpackningar, matavfall och farligt avfall än vid den förra analysen som gjordes 2018. Mängderna utsorterat matavfall ökar främst genom att fler lägenheter har börjat sortera samtidigt som större mängder matavfall sorteras ut per hushåll i lägenhet. Andelen matsvinn i matavfallet är relativt oförändrad.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen anses som god. Nacka vatten och avfall arbetar löpande med att informera kunderna om vikten av att använda vattnet på ett miljövänligt och hållbart sätt. Bolaget ger tips och råd om hur hushållen kan minska förbrukningen och vilka åtgärder som kan vidtas för att hålla vattnet rent. Genom arbetet med aktiv läcksökning har vattenförlusterna sjunkit de senaste åren. Avfallsmålen är ambitiöst satta men det finns goda förhoppningar om en fortsatt positiv utveckling kommande år.

3.4 Verksamheten har en ekonomi i balans

Med det menas: Bolaget tar ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader. Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjande av VA- och avfallstjänsterna.

Maximalt värde för skattepengarna					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Verksamheten har en ekonomi i balans	Budgetavvikelse kostnader totalt	-7 %	+ -5 %	+ -5 %	+ -5 %
	Personalkostnader i förhållande till totala kostnader	23 %	<26 %	<26 %	<26 %
	Administrativa kostnader i förhållande till föregående år ¹	-1,8 %	-1 %	-1 %	-1 %

¹ Mäts utifrån utfallet de senaste 12 månaderna

Nacka vatten och avfall strävar efter att ha en taxa som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader över tid. Personalkostnaderna ligger under det uppsatta målet på max 26 % av totala kostnader.

Administrativa kostnader utgörs av personalkostnader för ledning och verksamhetsstöd och utfallet visar en minskning 2021 jämfört med 2020.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen anses som god, kostnaderna för båda kollektiven är lägre än budgeterat. Bolaget arbetar fortsatt aktivt med att digitalisera och automatisera de ekonomiska arbetsflödena.

4 Ekonomiskt resultat

4.1 Övergripande ekonomiskt resultat

TOTALT (MSEK)	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKELSE
			UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	342,4	320,7	21,7
Överuttag	-40,8	0,0	-40,8
Anläggningsavgifter	4,8	5,3	-0,5
Aktiverat arbete	20,8	21,2	-0,3
Övriga rörelseintäkter	5,4	5,5	-0,1
Rörelsens intäkter	332,7	352,7	-20,1
Driftkostnader	-211,9	-224,3	12,4
Personalkostnader	-76,7	-84,6	7,9
Avskrivningar	-28,8	-29,8	0,9
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-317,6	-338,9	21,3
RÖRELSERESULTAT	15,1	13,9	1,2
Räntor och andra finansieringsposter	-14,6	-16,3	1,7
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,5	-2,4	2,9
Skatt	-0,4	0,0	-0,4
RESULTAT EFTER SKATT	0,0	-2,4	2,4
RESULTAT EXKLÖVERUTTAG	40,9	-2,4	43,3

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på 6,5 miljoner kronor

Bolagets resultat innan justering av överuttag uppgår till 41 miljoner kronor. Resultatet för VA-kollektivet uppgår till 16 miljoner kronor (25 miljoner kronor bättre än budget) och avfallskollektivets resultat uppgår till 25 miljoner (18 miljoner kronor bättre än budget).

Vid årets slut uppgår skulden till avfallskollektivet till 25 miljoner kronor. Bolaget har under året återbetalt det villkorade aktieägartillskottet på 10 miljoner kronor som avfallskollektivet erhöll 2018.

Fonderade medel på cirka 21 miljoner kronor som tidigare avsatts till huvudvattenledning Björknäs upplöstes 2021 då projektet färdigställdes och därmed uppgår skulden till VA-kollektivet till 33 miljoner kronor.

Avdragsrätten för negativt räntenetto är begränsat till 30 % av företagets EBITDA (resultat före skatt, räntor, värdeminskningsskatt och avskrivningar). För Nacka vatten och avfall innebär detta att bolaget inte får fullt ränteavdrag för räntekostnaderna 2021. Skattemässigt blir effekten cirka 0,3 miljoner kronor. Skatteeffekten kommer att bli högre de kommande åren då låneskulden och kostnaderna för lånen ökar.

En faktura från en leverantör avseende uttagsmoms på drygt 6 miljoner kronor har mottagits, detta innebär att bolaget kommer att lämna ett öppet yrkande avseende momsavdrag till Skatteverket.

4.2 Avfallskollektivet

Avfallskollektivet (MSEK)	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKELSE
			UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	120,0	106,3	13,7
Överuttag	-24,7	0,0	-24,7
Aktiverat arbete	0,0	0,2	-0,2
Övriga rörelseintäkter	1,8	1,3	0,5
Rörelsens intäkter	97,0	107,8	-10,8
Driftkostnader	-81,6	-84,5	2,9
Personalkostnader	-8,1	-9,1	0,9
Avskrivningar	-6,0	-6,2	0,2
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-96,0	-100,0	4,0
RÖRELSERESULTAT	1,1	7,8	-6,7
Räntor och andra finansiella poster	-1,0	-1,3	0,3
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,0	6,5	-6,5
Skatt	0,0	0,0	0,0
RESULTAT EFTER SKATT	0,0	6,5	-6,5
RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	24,7	6,5	18,2

Resultatet för avfallskollektivets är 25 miljoner kronor vilket är 18 miljoner kronor bättre än budget.

Avfallskollektivet betalade i november tillbaka det villkorade aktieägartillskottet på 10 miljoner kronor. Eftersom bolaget har ett mycket lågt eget kapital och kravet var att återbetalning skulle ske inom tre år har bolaget höjt taxan och genomfört en rad kostnadsbesparande åtgärder de senaste åren. Avfallskollektivet har inte samma möjlighet att nyttja överuttag till kommande investeringar genom fondering som VA-kollektivet.

Nacka tillämpar behovstömning för villakärl och tömningen registreras när bilen läser av taggen som sitter på avfallskärl. Under 2020 och 2021 har ett projekt för att se över och byta ut de taggar som ej fungerar på avfallskärnen genomförts genom nya leverantören. I samband med taggprojektet visade det sig att antalet icke-fungerande taggar var större än vad som på förhand antogs och detta är en förklaring till de ökade intäkterna. Även miljöstyrningsavgiften som infördes vid 2020 i syfte att främja avfallssorteringen, har medfört högre intäkter än budgeterat.

Ersättningen för järnskrot har tredubblats jämfört med föregående år, detta bidrar till budgetöverskridandet med cirka 1,4 miljoner kronor.

En effekt av Covid-19 var att inlämning av grovavfall på kretsloppscentralerna ökade kraftigt ifjol. I årets budget togs höjd för liknande volymer men då avfallet 2021 legat i paritet med den nivå som förelåg innan pandemin har behandlingskostnaderna blivit lägre än budgeterat. Även kostnaderna för avfallsinsamling är lägre än budgeterat. Vissa kostnader blev dock dyrare än beräknat, exempelvis har inte restavfallsmängderna minskat i planerad omfattning och vissa upphandlingar blev dyrare än budgeterat.

Avskrivningskostnaderna ligger i nivå med budget trots att färre kärl än planerat köpts in. Detta uppvägs av en snabbare avskrivning än planerat av befintlig kretsloppscentral i Boo, denna är föranledd av att bygglovet för befintlig kretsloppscentral inte förlängts.

4.3 VA-kollektivet

VA-kollektivet (MSEK)	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKELSE UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	222,5	214,4	8,1
Överuttag	-16,1	0,0	-16,1
Anläggningsavgifter	4,8	5,3	-0,5
Aktiverat arbete	20,8	21,0	-0,1
Övriga rörelseintäkter	3,7	4,2	-0,6
Rörelsens intäkter	235,6	244,9	-9,3
Driftkostnader	-130,3	-139,8	9,5
Personalkostnader	-68,5	-75,5	7,0
Avskrivningar	-22,8	-23,6	0,8
Övriga rörelsekostnader	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-221,6	-238,8	17,2
RÖRELSERESULTAT	14,0	6,1	7,9
Räntor och andra finansella poster	-13,6	-15,0	1,4
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,4	-8,9	9,3
Skatt	-0,4	0,0	-0,4
RESULTAT EFTER SKATT	0,0	-8,9	8,9
RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	16,2	-8,9	25,1

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på 6,5 miljoner kronor

Resultatet för VA-kollektivet är +16 miljoner kronor vilket är 25 miljoner kronor högre än budget.

För VA-kollektivet överskrids intäktsbudgeten med 7 miljoner kronor, bland annat med anledning av ett aktivt arbete med att få in korrekta vattenmätaravläsningar, där även förbrukningen har justerats och genererat korrigerad högre engångsfakturering för vissa kunder.

Rörelsens kostnader underskrider budget med 17 miljoner kronor, främst beroende på lägre kostnader för avloppsrening och inköpt vatten (cirka 12 miljoner kronor). Lägre personalkostnader med anledning av vakanser, sjukfrånvaro och föräldralediga, därtill lägre pensionskostnader (bolaget har bland annat haft tre pensionsavgångar under 2021).

Räntekostnaderna underskrider budget då upplåningsbehovet är senarelagt med anledning av tidsförskjutningar i stadsbyggnads- och investeringsprojekten.

Skatteverket har beslutat att ej medge avdrag för räntekostnaderna till Nacka kommun för 2016, 2017 samt del av räntekostnaderna 2018. Skatteverkets beslut rörande räntor håller på att överklagas.

Hela överuttaget på 16,1 miljoner kronor fonderas till projektet Järlasjöledningen, ett projekt som innebär att en ny huvudvattenledning ska förläggas genom Järlasjön. Detta kommer bidra till att öka leveranssäkerheten av vatten då det ger möjlighet att kunna försörja hela Nacka under en längre tid även om någon de befintliga två intagspunkterna tillfälligt skulle gå ner. Prognosen för hela projektet är cirka 50 miljoner kronor, upphandling planeras under 2023 vilket innebär att entreprenaden kan starta under 2024.

5 Personal

5.1 Personalläge

Antal anställda vid utgången av året var 104 personer, varav fem visstidsanställda.

Under året har åtta nyanställningar gjorts, varav två visstidsanställningar. Samtidigt har åtta personer slutat, varav tre pensionsavgångar. Utöver det har organisationen förstärkts med interimslösningar på chefsvakanser och med externt tillfälligt konsultstöd för andra vakanser. Rekryteringar för att tillsätta vakanser genomförs löpande.

Andelen kvinnor har ökat marginellt och uppgår till 43 %. Genomsnittsåldern har sedan bolaget bildades varierat mellan 45 och 49 år.

5.2 Sjukfrånvaro

År	2021				2020			
	Totalt	Varav långtids-sjukskrivna	Kvinnor	Män	Totalt	Varav långtids-sjukskrivna	Kvinnor	Män
Tertial 1	4,6%	30,1%	4,0%	5,1%	4,2%	24,3%	6,4%	2,7%
Tertial 2	4,2%	26,8%	4,5%	4,0%	3,2%	39,8%	2,9%	3,5%
Helår	3,9%	25,4%	4,4%	3,5%	4,4%	29,5%	4,4%	4,4%

Sjukfrånvaron är för helåret är lägre än föregående år och är mer i linje med 2019 (innan pandemin). Trenden under året är att männens sjukfrånvaro minskar medan kvinnors sjukfrånvaro ligger kvar på ungefär samma nivå.

5.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Under året har två riskbedömningar och skyddsronder gjorts med anledning av den pågående pandemin. Den första genomfördes tillsammans med företagshälsovården för att riskbedöma hela verksamheten inklusive arbetsplatsen. Den andra hade fokus på driftverksamheten och deras arbetsplats utanför kontoret och verkstaden. Riskbedömningarna visade att arbetsgivaren vidtagit merparten av de åtgärder som rekommenderats, endast ett fåtal kompletterande åtgärder behövde genomföras.

Inför sommaren gjordes bedömningen det inte längre fanns behov att på veckobasis följa upp åtgärder kopplade till pandemin. Under hösten bevakas åtgärder kopplade till pandemin av en mindre grupp i bolaget. Vid årets slut aktiverades den så kallade Corona-gruppen och krisledningsarbetet igen, med anledning av smittspridningen i samhället återigen tog fart.

Resultatet av 2021 års medarbetarundersökning visade ett oförändrat Motiverad MedarbetarIndex (MMI) jämfört med föregående år, 59. Svarefrekvensen var mycket hög, 95 %.

5.4 Personalförsörjning och kompetensutveckling

Kompetensförsörjningen inom VA är en utmaning, det krävas många insatser för att attrahera den kompetens som krävs och rekryteringsprocesserna tar ofta lång tid. VA- och avfallsbranschen utvecklas med omvärlden och dess utmaningar, till exempel digitalisering, säkerhet, klimatförändringar och effektiviseringar. Besluten blir alltmer komplexa och ställer nya krav på befintliga och nya medarbetare.

För att säkra en väl fungerande kompetensförsörjning idag och i framtiden behöver Nacka vatten och avfall vara en attraktiv arbetsgivare även för nya målgrupper på arbetsmarknaden.

Kompetensförsörjningsarbetet behöver utvecklas än mer utifrån bolagets kompetensförsörjningsstrategi. Fler vägar in i branschen behövs och rekryteringsbasen behöver breddas för att uppnå den inkluderande kompetensförsörjning bolaget strävar efter.

Nacka vatten och avfall är redan idag aktiva i branschgemensamma utvecklingsarbeten för att säkra kompetensförsörjningen till branschen som helhet detta engagemang kommer ytterligare intensifieras de närmaste åren, till exempel för att lansera en nationell plattform för yrkesvalidering för VA och återvinning.

6 Investeringar

INVESTERINGAR (MSEK)	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVV UTFALL- BUDGET
VA	138,8	166,0	-27,2
Stadsbyggnad	37,0	232,0	-195,0
Avfall	2,2	4,0	-1,8
Övrigt	3,4	22,5	-19,1
Summa	181,5	424,5	-243,0

De totala investeringsutgifterna för helåret uppgår till cirka 181 miljoner kronor, att jämföra med en helårsbudget på drygt 424 miljoner kronor. Det låga investeringsutfallet återspeglas även i bolagets lånebehov. Inga nya lån har tagits under året, de totala lånen uppgår i likhet med föregående år till 1 100 miljoner kronor. På grund av 2021 års låga kapitalförbrukning kan nästa års lånebehov komma att öka.

Framdriften i VA-investeringsprojekten har generellt varit god under året även om några projekt blivit framflyttade på grund av resursbrist, både internt och hos entreprenörerna. Den nya huvudvattenledningen mellan Skurusundet och Björknäs Centrum blev klar under hösten vilken bidrar till att säkerställa vattenleveransen för stora delar av Nacka, inklusive Värmdö.

Utfallet för investeringar kopplat till stadsbyggnadsprojekt är betydligt lägre än budgeterat. Detta beror delvis på förskjutningar i tidplanerna för ett antal projekt men även på att tolkningen av markavtalet fortsatt är under utredning av oberoende part samt att genomförandeavtal för ett antal projekt saknas. Enligt Nacka kommun fanns vid årsskiftet endast fordringar på drygt 4 miljoner kronor. I utfallet ingår även en kreditering av projekt Kvarnholmen på drygt 40 miljoner kronor. Fortfarande kvarstår stora osäkerheter för ett antal projekt, däribland Tollare och Kvarnholmen där Nacka vatten och avfall ska hantera regleringar gentemot exploitören enligt av kommunen tidigare träffade avtal.

Avfallsinvesteringarna utgörs av avfallskärl med en avskrivningstid på fem år. Arbetet med den nya kretsloppscentralen i Boo har ej startat ännu.

6.1 Investeringar stadsbyggnad

Stadsbyggnadsinvesteringar syftar till att möjliggöra VA-försörjning till fastigheter som tidigare inte har haft kommunalt VA, det kan till exempel vara nybyggda områden eller tidigare sommarstugeområden men även omvandling och förtätning av befintliga områden via nya detaljplaner. Inom stadsbyggnadsavdelningen pågår arbete både i form av uppdrag och projekt. Uppdragen består till största delen av kommunens detaljplaner, där Nacka vatten och avfall agerar VA-konsulter och fakturerar nedlagd tid. De flesta pågående projekt genomförs i samverkan med kommunen, både av resurs- och miljömässiga skäl.

Årets investeringsbudget uppgick till totalt 232 miljoner kronor för stadsbyggnadsprojekt. Utfallet uppgår till 37 miljoner kronor inklusive krediteringen av Kvarnholmen (på 40 miljoner kronor).

Ett antal osäkerhetsfaktorer har identifierats beträffande samordningen mellan Nacka kommun och Nacka vatten och avfall, detta har i hög grad medverkat till det låga utfallet.

- Förskjutningar av tidplanerna har skett för flertalet projekt. Detta verkar till viss del vara en följd av Nacka kommuns omorganisation där ansvaret för flertalet projekt flyttats från exploateringsenheterna till bygg- och anläggningsenheten.
- Kommunens tolkning av markavtalet som orsakar osäkerheter angående kostnadsfördelning mellan parterna. Detta gäller tolkning av §9, vem som ska stå för flyttkostnaderna av ledningar vid kapacitetsökningar. Detta påverkar möjligheten att träffa projektspecifika genomförandeavtal. En oberoende jurist på SKR har fått i uppdrag att utreda frågan men svar har ännu inte erhållits.
- Genomförandeavtal mellan Nacka kommun och Nacka vatten och avfall saknas för ett antal projekt. Detta beror dels på olika tolkning-av markavtalet och dels på att det kvarstår otydligheter i mallen för genomförandeavtal angående vilka kostnadsposter som ska ingå i de övergripande kostnaderna och hur dessa ska fördelas mellan parterna.

Så länge genomförandeavtal ej finns fakturerar kommunen ej bolaget vilket innebär att det är svårt att ha kontroll på VA-kostnaderna.

Kommande års lånebehov kommer att justeras då många projekt skjuts framåt i tiden. Stora investeringar inom Nacka planeras framöver och osäkerheterna i såväl kostnadsberäkningar som tidsplanering innebär konsekvenser eftersom likviditetsplanering, kapitalkostnadsbehov och beräkning av VA-taxan baseras på osäkra grunder.

Intressanta pågående stadsbyggnadsprojekt:

- **Projektet inom Sydöstra Boo:** Omfattar områdena Solbrinken-Grundet, Mjölkudden-Gustavsviks gård, Dalvägen-Gustavsviksvägen och Galärvägen. Dessa projekt utgör en stor kostnadsvolym i projektportföljen (cirka en halv miljard kronor) och har stort fokus, både hos bolaget och kommunen. Valet av VA-system påverkar genomförandet och tidplanerna för utbyggnaden och har utretts via en LCC-analys som i slutet av året resulterade i en principriktning med ett blandsystem av självfall och LTA. Man ska så långt det är möjligt undvika att bygga LTA på grunt djup med värmekabel då detta VA-system genererar högre kostnader på sikt. I den fortsatta detaljprojekteringen är dock även andra parametrar som påverkar tidplanen fortsatt viktiga att beakta.
- **Kvarnholmen:** I den nya stadsdelen Kvarnholmen kommer det att finnas cirka 3 500 nya bostäder och cirka 30 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. Exploatören KUAB bygger ut VA inom området, anläggningar och ledningsnät som Nacka vatten och avfall sedan ska överta.

Kvarnholmen består av flera olika etapper, där vissa delar är inflyttade sedan många år medan vissa delar är under planläggning. Inget VA har ännu kunnat övertas då detta bland annat behöver samordnas med kommunen gällande allmän plats etcetera. Ägandefrågan för en byggd pumpstation för spillvatten är under utredning, detta arbete leds av exploateringsenheten för Nacka stad. Fakturering av anläggningsavgifter kommer göras i takt med övertagandet, detta är dock beroende av att tilläggsavtalet med exploitören och kommunen undertecknas.

- **Område G och område B:** Förnyelseområdena i Saltsjö-Boo ska förses med kommunalt VA för att säkra tillgången till rent dricksvatten och minska miljöbelastningen från enskilda avlopp. I Norra Boo bygger Nacka vatten och avfall sedan 2020 ut VA i samverkan med vägföreningen, då det är enskilt huvudmannaskap för vägar. Område G (Sydöstra Kummelnäs) beräknades initialt vara klart i juni 2022, men utbyggnaden har gått betydligt fortare och anslutning pågår. Område B (Riset Sångfågelvägen) och Rörsundsviken 2 har upphandlats på option till område G vilket innebär att samma entreprenör anlitas. Detta är mycket positivt på många sätt, bland annat har samma etableringsyta kunnat nyttjas och arbetet i område B och Rörsundsviken 2 var vid slutet av år 2021 full produktion.

6.2 VA-investeringar (exklusive stadsbyggnad)

VA-investeringar består av reinvesteringar samt kapacitetshöjande åtgärder i befintligt ledningsnät och anläggningar. Dessa investeringar uppgår totalt för helåret till cirka 138 miljoner kronor, att jämföra med helårsbudgeten på 166 miljoner kronor.

De största anledningarna till budgetunderskridandet beror på att entreprenaden för Tunvägen har skjutits till 2022 (cirka -12 miljoner kronor), schaktfria ledningsrenoveringar inte har genomförts på grund av intern resursbrist (cirka -20 miljoner kronor). Dessutom har renoveringsåtgärder för vissa vattentorn skjutits fram som en följd av både intern resursbrist och entreprenörsbrist, men även eftersom mer utredning krävs.

Intressanta projekt som pågått under 2021:

- **Björknäs 2.0 och ny tryckstegringsstation Klinten:** Under slutet av året blev entreprenaden med en ny huvudvattenledning mellan Skurusundet och Björknäs centrum klar. Detta bidrar till att det numera finns en ny huvudmatning av vatten mellan Skurusundet och Orminge, vilket säkerställer vattenleveransen för stora delar av Nacka och Värmdö. Hela projektet (Björknäs 2.0) har kostat cirka 20 miljoner kronor. Under början av nästa år planeras även den nya tryckstegringsstationen vid Skurusundet att tas i drift, detta kommer ytterligare trygga vattenleveranserna för medborgarna i både Nacka och Värmdö kommun.
- **Källvägen:** Syftet med projektet är att åtgärda de svackor på avloppsledningarna som funnits i drygt 30 år och undvika spolningar och källaröversvämningar. Entreprenaden har pågått i drygt två år och tidplanen har blivit förskjuten på grund av extremt komplexa geotekniska förhållanden i området. Enligt den senast tidplanen ska entreprenaden vara färdig innan sommaren 2022 och kostnadsprognosen är cirka 45 miljoner. Målsättningen är att efter utförd entreprenad ha ett VA-ledningsnät som under lång tid är drift- och underhållsfritt.
- **Avloppspumpstation Saltängen:** Projektet avser att ersätta en befintlig avloppspumpstation (med utjänta pumpar och rör) med en ny prefabricerad station. Förutom en ny avloppspumpstation kommer även ledningsomläggning att genomföras. Entreprenaden har stora problem med de geotekniska förutsättningar, vilket har bidragit till ökade kostnader i entreprenaden. Tidplanen är att vara klar under våren 2022 till en slutkostnad på cirka 30 miljoner.

6.3 Investeringar avfall

För närvarande finns tre kretsloppscentraler inom Nacka kommun; Älta, Östervik och Boo. Planerna på att Värmdö och Nacka kommun skulle bygga en ny gemensam kretsloppspark i Kil (som skulle ersätta Boo) har slutgiltigt förkastats då kostnaderna blev för höga. Nacka vatten och avfalls nedlagda kostnader i projektet direkt avskrevs under 2020.

Utredning och framtagande av underlag för beslut av ny permanent kretsloppscentral i Boo pågår. Även en ny detaljplan för området ska tas fram. På grund av att bygglovets inte förlängts för befintlig anläggning i Boo görs en snabbare avskrivning än planerat.

Utfallet under 2022 på 2,2 miljoner kronor avser avfallskärl, dessa skrivs av på fem år.

6.4 Övriga investeringar

Posten övriga investeringar består av fordon och inventarier.

Bilagor

Nedan redovisar Nacka vatten och avfall AB jämförelsetal, där sådana finns, med kommunerna Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby. Ett urval av data från VASS (Svenskt Vattens Statistik System) och Avfall Sverige presenteras nedan. Jämförelsen visar hur Nacka vatten och avfall AB förhåller sig till likartade kommuner i länet.

Bilaga 1 – Medborgarundersökning inflytande Nacka kommun 2021

(SCB har gjort om undersökningen, utfall för 2021 redovisas enligt ny uppställning i procent)

Medborgarnas syn på klimat- och miljöarbete i Nacka (Hur tycker du följande fungerar i din kommun?)	andel mycket dåligt	andel ganska dåligt	andel ganska bra	andel mycket bra	andel positiva (mycket och ganska bra)	andel negativa (mycket och ganska dåligt)
...hämtningen av hushållsavfall	..	6	44	48	92	8
...utbudet av platser för förpacknings-återvinning i närheten till där du bor	7	15	39	40	78	22
...utbudet av återvinningscentraler i din kommun, där du kan lämna in farligt avfall, grovsopor och elektronik.	6	17	38	38	76	24
...möjligheten att kunna återvinna avfall utan att behöva transportera bort det med bil eller annat motordrivet fordon	34	32	21	13	34	66
...kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan i sina verksamheter	10	30	40	20	59	41
...kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan	14	40	36	10	46	54
...kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten	5	10	37	48	85	15

Bilaga 2 – Avfall web

Värderingsrapport Stockholms län 2020 (för Nacka anges även år 2019)

Värderingsrapport - Stockholms län (2020)

Värderingsdel	2019	2020					
	Nacka	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby
AVFALLSMÄNGDER - FÖREBYGGA AVFALL							
Mängd insamlat hushållsavfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)	378	387	357	396	274	459	458
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)	195	186	174	187	198	195	200
Mängd insamlat restavfall (kg/person)	171	157	140	149	166	169	166
ÅTERVINNING							
Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, exklusive biologisk behandling och konstruktionsmaterial (%)	23	24	25	-	19	-	26
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning eller kompostering så att växtnäring tas tillvara (%)	24	29	34	-	29	-	31
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara. (%)	23	28	31	-	29	23	31
MILJÖEFFEKTER							
Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall (%)	86	96	95	86	39	58	50
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (villa) (kg/hushåll o vecka)	2,8	2,8	-	1,8	-	-	0,6
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	1,2	-	-	-	-	-	-
Mängd matavfall i restavfall (villa) (kg/hushåll och vecka)	-	1,9	1,1	0,9	1,5	-	2,0
Mängd matavfall i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	-	1,2	0,8	0,6	1,4	-	1,8
Mängd hushållsavfall till deponering (kg/person)	2,8	3,0	3,4	3,6	1,1	0,6	4,9
KUNDNÖJDHET - KVALITET OCH SERVICE							
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	89	88	73	80	-	83	80
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	75	83	67	-	-	83	70
Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%)	91	85	69	91	-	83	89
Nöjdhet besök ÅVC (%)	89	91	83	73	-	80	79
Nöjdhet information (%)	68	68	63	67	-	-	57
Översiktsdel							
KUND - Avfallsavgifter							
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (kr/år)	2 108	2 844	2 712	2 135	2 221	1 992	3 150
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (kr/år)	1 416	2 025	1 794	1 566	1 467	1 403	920
EKONOMI - Kostnader							
Totala kostnader hushållsavfall exkl slam (kr/person)	784	854	900	760	545	1 043	706
Årskostnad service- och administration exkl slam (kr/person)	-	443	294	329	-	-	235
Årskostnad insamling mat- och restavfall (kr/person)	-	297	468	300	288	-	264
Årskostnad behandling inkl fjärrtransport av mat- och restavfall (kr/person)	-	104	121	128	143	-	143

Bilaga 3 – Hållbarhetsindex (HBI)

Hållbarhetsindex (HBI) är en modell som redovisar statusen i VA-verksamheten. Varje delområde utvärderas med hjälp av ett antal frågor och nyckeltal. HBI syftar till att förbättra och prioritera viktiga områden och stödjer det långsiktiga arbetet då HBI:s planeringshorisont är 5–10 år.

HBI 2018—2021

	Hållbara tjänster för brukare						Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser			
	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämningssäkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
2018	1	2	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
2019	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2
2020	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	3	2	2
2021	1	2	3	2	1	1	2	1	1	1	1	3	2	2

Några av de viktigaste aktiviteterna som Nacka vatten och avfall genomför är:

- Samverkan med Nacka kommun för att säkra tillgången till nödvatten. Bland annat sker en prioritering av samhällsviktiga funktioner och arbete med nödvattenplanen.
- Deltagande i kommunens arbete med en klimatanpassningsplan.
- Systematiskt arbete med förnyelseplanering och reinvesteringar i såväl ledningsnät som i de tekniska anläggningarna.
- Planering och åtgärder för redundans i huvudvattenledningsnätet.
- Systematisk läcksökning för att minska vattenförlusterna på ledningsnätet.
- Förstudie om implementering av Asset management (Tillgångsförvaltning) på NVOA för att säkerställa ett systematiskt arbete kring drift och underhåll av anläggningar.

Statusen för tre delområden har förbättrats under 2021. *Klimatanpassning och översvämningssäkerhet* i och med kommunens arbete med en klimatanpassningsplan, *hushållning med ändliga resurser* på grund av att både Käppala och Stockholm Vatten och avfall återför fosfor från slam på ett hållbart sätt samt *miljökrav* p g a färre bräddningar.

Delområde *VA-anläggningens status* är fortsatt röd vilket beror på Stockholm Vatten och Avfall och Käppalas omfattande investeringsbehov i sina avloppsreningsverk. Delområde *Leveranssäkerhet* kvarstår på röd nivå eftersom nödvattenplanen inte är färdigställd samt att Stockholm Vatten och Avfall har angett att deras vattenproduktion närmar sig kapacitetstaket.

Bilaga 4 – Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner

Statistikuppgifter hämtade från Svenskt Vattens statistiksystem VASS

	Nacka		Tyresö	Danderyd	Sollentuna	Solna	Täby
	2020	2019	2020	2020	2020	2020	2020
Antal invånare i kommunen	106 505	105 189	48 678	32 712	73 980	83 162	72 834
Antal anslutna personer till det allmänna vattenledningsnätet i kommunen	103 310	102 033	45 989	32 712	73 980	83 182	72 384
Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	190 679	190 679	194 684	233 078	154 775	177 550	154 150
Anläggningsavgift för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	896 545	896 545	600 364	428 413	510 025	1 140 050	838 400
Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	6 803	6 803	7 859	7 578	5 613	3 246	4 638
Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	70 791	70 791	76 276	40 569	55 680	24 667	48 996
Elförbrukning för vattenledningsnät, kWh	1 674 314	1 366 336	193 685	129 520	80 000	i.u.	i.u.
Elförbrukning för avloppsledningsnät, kWh	1 946 397	2 720 428	1 116 128	434 306	448 064	345 870	500 000
Bräddning från avloppssystem - ledningsnät, m ³	781	12 323	151	i.u.	0	26	300
Mätt eller uppskattad vattenförbrukning som ej debiterats, m ³	120 000	120 000	2 570	20 000	10 000	59 679	1 017 145
Avledd mängd avloppsvatten till annan kommun eller bolag, m ³	10 547 671	11 326 200	3 891 016	6 188 000	7 000 000	8 717 200	6 281 207
Debiterad avloppsmängd inom den egna kommunen, m ³	6 075 782	6 620 481	2 569 216	2 189 958	4 806 311	6 325 637	3 984 243
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten. Råvatten ingår ej	131	132	50	47	94	68	64
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten som bedömts tjänligt med anm.	1	5	0	1	0	4	2
Antal rörbrott/vattenläckor på vattenledningsnätet	22	28	13	15	11	2	13
Antal rörbrott/vattenläckor på serviser	20	26	8	14	2	0	3
Antal stopp på spillvattenförande ledningar	14	10	22	15	19	1	14
Antal stopp i spillvattenförande serviser	8	10	12	14	19	0	12
Antal rörbrott på tryckavloppsledningar och LTA-ledningar	0	1	0	1	0	0	0

Bilaga 5 – Kundservice samtalsstatistik och kundutvärdering

Statistikuppgifter för 2021

Inkommande samtal	17 377
Besvarade samtal	16 434
Ej besvarade samtal	943

Nyckeltal	Utfall	Mål	Diff.	Notering
Telefonkö snitt	90 sek	60 sek	+30 sek	Miss i överkoppling till kommunens svarstjänst
Förlorade samtal snitt	5%	Max 5%		
Tillgänglighetsindex	71	70		

Kundutvärdering från kundundersökning 2021 rörande kundservice

Positiv andel för betygsfrågor inom frågeområde

	VA			Avfall		
	2021	2020	diff	2021	2020	diff
Antal svar	152	145		141	156	

Hur nöjd är du med...

Vår hemsida som informationskanal gällande VA/Avfall?	55%	60%		52%	61%	
Det bemötande du fått från vår kundtjänst när du kontaktat oss om VA/Avfall senaste 12 månaderna?	71%	78%		66%	62%	
Hur lätt det varit att komma i kontakt med rätt person hos oss när du haft behov av att diskutera frågor gällande VA/Avfall?	72%	67%		71%	51%	
Tänk på all erfarenhet du har av Nacka vatten och avfall AB som leverantör av VA/Avfall, hur nöjd är du då?	88%	94%		84%	82%	
Hur prisvärda anser du tjänsterna är?	52%	56%		46%	41%	

Kommentar: Analys, slutsatser och framtagande av åtgärder pågår.